

«Існують дві фундаментальні проблеми, котрі завжди, а не лише в наші часи перебували в центрі уваги суспільної практики. Це, по-перше, проблема залежності особистості від соціальної організації і культури, і, по-друге, проблема залежності соціальної організації і культури від особистості» (У. Томас, Ф. Знанецький); «Помилково на валюту купувати товари, не менш нерозумно витрачати її на технологію; валюту треба вкладати у підготовку людей, а вже вони дадуть і технології, і товари» (В. Леонт'єв, економіст); «Не можна виховувати без того, щоб водночас не навчати; виховання без навчання є пустим і тому дуже легко вироджується до рівня морально-емоційної риторики. Але можна легко викладати якісь науки без виховання, і можна вчитись до кінця своїх днів, а проте залишатись невихованим» (Х. Аренд); «Кваліфікація вчителя складається зі знання світу та вміння передати це знання іншим, але його авторитет ґрунтується на прийнятій ним на себе відповідальності за світ».

Автори книги слушно цитують Ф.Г. Альтбаха, директора Центру міжнародної вищої освіти з Бостона: «Існують цінності національного і соціального суспільного блага, які потрібно не тільки охороняти, а й захищати в умовах освітнього середовища, що глобалізується. Захист культури, інтелектуальної незалежності і цінностей громадянського суспільства — завдання зовсім іншого роду порівняно, скажімо, із захистом вільної торгівлі автомобілями, доступності ринку для сої».

Рецензована монографія поєднує розуміння перспективних цілей освіти України, що пов'язані з необхідністю вступу до світового освітнього простору, з конкретними реаліями розвитку вищої школи у нашій країні, вадами і перешкодами, які провокуються не тільки недостатнім фінансуванням освітньої сфери, а й хибами в її організації, стереотипами.

Л. ДРОТЯНКО,
доктор філософських наук,
В. ОНОПРИЄНКО,
доктор філософських наук

«ПРОГРЕС» І ВДОСКОНАЛЕННЯ МІСТОБУДІВНИХ СИСТЕМ

Габрель М. М. Просторова організація містобудівних систем. —
К.: Видавничий дім А.С.С., 2004. — 400 с.

Процеси глобалізації і європейської інтеграції сприяють підвищенню ролі міст. Урбанізація відбувається як на внутрішньому рівні, так і на рівні входження України в європейський простір. У цьому зв'язку актуалізуються проблеми вдосконалення містобудівної політики, пошуку нових, нетрадиційних рішень у методології просторової організації та розвитку міст і регіонів. Монографія М.М. Габреля «Просторова організація містобудівних систем»,

яка підготовлена в Інституті регіональних досліджень НАН України, присвячена саме розробці методологічних основ просторової організації та розвитку містобудівних систем. У ній містяться теоретико-методологічні узагальнення, обґрунтування та наукові положення і практичні рекомендації щодо розвитку містобудівних систем різного ієрархічного рівня, формування нової містобудівної політики у динамічних умовах сьогодення. Це робить її злободенною,

потрібною для практиків, що займаються просторовим плануванням.

Проаналізовані у монографії проблеми характеризуються новими теоретичними і методологічними підходами до їх розв'язання. Принципово новими у теорії містобудування є такі наукові положення та методичні рішення:

- “ модель багатовимірного простору «ПРО-ГРЕС» (ПРОсторової Гармонізації РЕгіональних Систем);
- “ методики системного аналізу моделі, зокрема структурного представлення простору, оцінки просторового потенціалу і визначення ефективності його використання, встановлення залежностей та взаємодій просторових параметрів і показників ефективності регіональних процесів;
- “ розгляд властивостей простору, що зумовлюють ефективність містобудівних процесів, а саме — динамізм, унікальність та гнучкість простору;
- “ принципи просторової організації та розвитку містобудівних систем, які засадни-

чо закладають нові стратегічні схеми та прийоми містобудівної діяльності на регіональному (і не лише) рівні.

Ще одна риса характеризує рецензоване видання — автор творчо розвиває категорійно-понятійний апарат містобудування та узгоджує його з іншими системними науками.

Загалом можна констатувати, що монографія М.М. Габреля визначає новий напрям наукових досліджень у галузі містобудування і територіального планування. Застосування методології системного підходу до містобудівної діяльності, впровадження у містобудування моделі багатовимірного простору, яка включає людський, функціональний, геометричний, часовий та вимір умов, відкриває перспективні напрями у містобудівній теорії, а впровадження результатів у практику сприятиме підвищенню соціально-еколого-економічної ефективності функціонування міст та регіонів України.

**С. ВОВКАНИЧ,
доктор економічних наук
(Львів)**